

İnternet Demokrasi ve Kalkınma için Yaşamsaldır !

Sayın Hocalarım, Sayın Konuklar, Sayın katılımcılar, Sayın basın mensupları, ve bizi internetten izleyen netdaşlarım, 19. İnternet Konferansı açılış törenine hoş geldiniz, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu konferansın gerçekleşmesinde emeği geçen herkese, Konferans Yürütme Kurulu ve İnternet Teknolojileri Derneği adına teşekkür etmek istiyorum. Başta ev sahibimiz, Yaşar Üniversitesine sayın rektörümüzün sahsında teşekkür ederiz.

Bildiri veren, panele katılan, seminer veren, oturum yöneten aktif katılımcılara ve dinleyicilere, izleyicilere çok teşekkür ederim. Yerel organizasyonu yapan, canlarını dişlerine takıp gece gündüz çalışan, en başta Levent Kandiller, Ümit Atabek, Ahmet Koltuksuz, Cudi Okur, Murat Komesli, Çağatay Yücel olmak üzere tüm ekibe çok teşekkür ederiz.

Bu konferans fikri Türkiye İnternetinin emekleme günlerinde 1995 baharında yurt dışının 64K, iç hatların 9.6 veya 19.2K olduğu günlerde, daha 2 Mbitlik omurga hayal edilirken, ortaya çıkan çalkantıyı azaltmak, paydaşları bir masa etrafında toplamak, ve ortak akıl oluşturmak amacıyla ortaya atılmıştı. İlk yıllar bürokrasinin merkezi ankara, ile iş dünyasının merkezi İstanbul arasında gidip geldik, büyük ölçüde tüm paydaşları da buluşturduk

Türkiye İnterneti çok büyüdü, büyük oyuncularını ve iş dünyasını bu konferansa pek çekemiyoruz. Ama, biz hala, bu konferansın, internetle ilgilenenlerin buluşma noktası, sorunların tartışıldığı bir platform, ortak aklın arandığı bir ortam olmasını arzuluyoruz. Bu konferansın, internet konusunda, topluma entelektüel liderlik etmesi arzumuzdan ve çabamızdan vazgeçmedik. Ana sorunların ülkenin gündemine taşınması, o sorunlar için alternatif çözüm arayışlarına ortam sağlama amacı hala geçerli.

İnterneti Nasıl Algılamalı ?

İnternet hepimiz için yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir; ve yaşamı sürekli olarak hiç beklemediğimiz şekilde değiştirebilmektedir. Bu konferansı düzenleyenler olarak, interneti, insanlığın yeni toplum biçimi olduğunu düşündüğümüz, Bilgi Toplumu oluşturulan araç ve kavramların temsilcisi olarak görüyoruz. Sanayi devrimi insanın kol gücünü çokladı, onun etkin kullanımını mümkün kıldı. İnternetin temsil ettiği devrim ise, insanın beyin gücünü çokluyor, onun ürünlerinin paylaşılmasını, yeniden üretilmesini kolaylaştırıyor. İnternet Bilgi Toplumu

taşıyıcısı, ön modeli, katalizörü konumunda. Yaşam gitikçe artan bir şekilde bilgi ve enformasyon üzerine dönüyor. Artı değer yaratmanın ana unsuru, bilgi, ar-ge, inovasyon, yani eğitilmiş insanların beyinsel ürünleri oluyor. İnternet bireyi özgürleştiriyor, güçlendiriyor. Kitlelere örgütlenme ortamları sunuyor, onları güçlendiriyor. Hiyerarşik yapıları kırmaya başlıyor. Nasıl sanayi devrimi sancılı olduysa, Bilgi Toplumuna dönüşüm de uzun ve sancılı olacaktır. İnternet dünya üzerinde 3 milyar insanın katıldığı bir paylaşım, öğrenme, üretim ve eğlence ortamıdır. İnternet, sektörleri yeniden yapılandıran, meslekleri değiştiren, kamu yönetimi, demokrasi, hizmet ve ticareti yeniden tanımlayan devrimsel bir gelişmedir. Birbirlerini hiç görmeyen insanlar, insanlığın ortak mülkiyeti için ürünler geliştirmekte; özgür yazılım, açık erişim, açık ders malzemeleri, açık bilim, açık tıp, açık biyoloji gibi projeleri hayata geçirmektedirler.

Dünya Nerede, Türkiye Nereye Gidiyor ?

İnternetin boyutları konusunda bir kaç rakam verirsek: 3 milyara yakın insan internet kullanıcısı. İnternete kayıtlı bilgisayar sayısı 1 milyarı aştı. 950M web var. 140M'sı uluslararası, toplam 276M kadar alan adları var. Blog ve video sayısının yüz milyonlar ölçüsünde olduğunu biliyoruz. Google artık sayfa sayısı vermiyor, ama 2008 de 1 trilyon URL'e ulaştığını açıklamıştı. Facebook milyarı aştı (1.350B), twitter 284-645M , LinkedIn 260M, wordpress 75+600 M blog var, vine 40M, instagram 200M, Pinterest 70M. Türkiye'ye gelince 16-74 yaş grubunda kullanım %53, Erkekler %63.5, Kadınlar %44.1, bu orta doğu anadoluda %37.6, % 50.5 % 24.2 düşüyor . Düzenli kullananlar 44.9, 54.3. 35.5. İnternete kayıtlı bilgisayar 7.2 milyon rapor edildi. TR altında 357 bin alan adı var. Yurt dışında da 1.3M civarında var . Kabaca değerlendirirsek; dünya ortalamasını yakaladık ama, Avrupa ortalamasını yakalayamadık.

Uluslararası indekslere durum, parçalı bulutlu; çoğunlukla bulutlu. İTU indekslerinde durum: ICT gelişmede 68/166, beceride 48/166 , internet kullanımında 77/166, erişimde 61/166. Fiyat sepetinde ise 67/166. Dünya geniş bant indeksinde 70/173. Dünya ekonomik formu indeksinde uzunca bir dönem geriledik; indeksi değiştirdiler, 70'lerden 52'ye sıçradık, 45 ve bu sene 51/148. Yine Dünya Ekonomik Forumunda Rekabet indeksinde bir sıçrama yaparak 59 dan 43'e sıçradık, 44/148. Ama, WIPO ve INSEAD'ın ürettiği İnovasyon indeksinde 54. Birleşmiş Milletlerin e-devlet indeksinde 71/192 ama e-katılımda 111/192 sıradayız. İnsani gelişme, demokrasi, basın ve ifade özgürlüğü, ve toplumsal cinsiyet indekslerinde çok kötüyüz; 69/192, 125/142, 154/179 . WWW vakfının sıralamasında 58/81 durumdayız: bu özgürlük, içerik ve yarar alt indekslerinde de aynı civarda.

Türkiye İnterneti gelişiyor. Mobilde ilginç uygulamalar var, en yeni cihazları alıyoruz. Finans sektörümüz internet işinde oldukça başarılı. Kamuda Maliye, Sağlık, Adalet sisteminde önemli projeler var. E-devlet hizmetleri sunumunda Avrupa ortalamasının üstündeyiz. Büyük özel sektör interneti oldukça iyi kullanıyor. Okullar için 8 milyarlık Fatih Projesi yürüyor görüntüsü veriyor. Çeşitli ar-ge teşvikleri var, teknokentler çoğalıyor. İnternet ve Bilişimle ilgili bakanlarımız var.

Türkiye Gemisi Rotasını Bilgi Toplumuna henüz döndüremedi!

Bütün bunlara rağmen, ülkede Bilişim, Bilgi Toplumu konularında bir dağınıklık söz konusu. Ülkemizde planlı, sistematik, kapsamlı ve tutarlı bir Bilgi Toplumu yöneliş olduğunu söylemek mümkün değil. 2006-2010 kapsayan Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı vardı, yenisi için bu sefer katılımcı bir şekilde çalışıldı, siyasilere onayını bekliyor. Türkiye gemisinin rotasını bilgi toplumuna döndürecek boyutta sahiplenme, yapılanma, program, ve çaba yok. Arada bir söylenen iyiniyetli, parlak sözler, başlayan bir çok proje bu gerçeği değiştirmiyor. En başta, yeterli kapsamda siyasal sahiplenme ve örgütlenme olduğunu söylemek zor. Vaktinin yarısını, 1/3'ünü buna ayıran bakan, müsteşar ve genel müdür düzeyinde kimse yok. Bilgi Toplumu çalışmalarını koordine edecek kapasitede bir yapılanma yok. Yapılanma olarak, Bilgi Toplumu Dairesi, Başbakanlık e-devlet grubu, Türksat, BTK, Sanayi Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı var. Bunun bir Parlamento ayağı yok. Sivil toplumu, özel sektörü, üniversiteyi ve basını işin içine çekecek, ortak aklı arayacak,

saydam ve katılımcı, felsefe, kadro ve yapılar yok. Moda deyimiyle Multi stakeholder yapılar yok; bir başka deyişle Türkiye İnternetinde yeterli düzeyde yönetim yok.

Yasaklar Kanayan Yara

Türkiye İnternetinin özgürlük boyutu ve yasaklar kanayan yarasıdır. . Ülkemiz 7 yıldır, 5651 nolu yasa yoluyla, tabir caizse, “İnternetle Savaşıyor”. Ülke olarak kanıksadık ama, 5651’in getirdiği yapı, demokratik hukuk devletinde kabul edilemez bir Hukuk Faciasıdır. I yBürükratik bir kadro 60 bin webi asaklamaktadır, basitçe yargısız infaz sözkonusudur. Bu filtre uygulaması ile daha kötü bir hal aldı derken, devletin topyekün bir savaşı gizli kapaklı yürüttüğü izlenimini almaya başladık. Mevcut mevzuatı zorlayarak, yasa ve hukuk dışı bir şekilde, Youtube ve Twitter'in kapatılması, Google DNS sunucuları için yapılan sahte sunucular, Türk Telekomun bütün iletişimi, https dahil izleme altyapısı kurma çabası, BTK'nın tüm trafiği izleme arzusu, insan hakları, hukuk devleti açılarından kaygı verici gelişmelerdir. Bunlar mevcut anayasal hakların ihlali nin ötesinde uluslararası hukukun, ve internet kurallarının/protokollerin çiğnenmesi anlamına gelmektedir. Bütün bunlar çocukları koruma bahanesiyle yapılıyor. Çocukların korunması konusunda bir anlaşmazlık yok. Sorun bunun nasıl yapılacağında. Hoşgörü, diyalog ve yönetim içinde insan odaklı çözüm aramalıyız. Saydam ve katılımcı yapılarla, ifade özgürlüğü ekseninde sorunu çözmeliyiz.

Türkiyenin dünya İnternet literatüre girdiği iki nokta öne çıkıyor: biri YouTube/twitter engellemesiyle öne çıkan yasakçı bakış, diğeri ise Gezi olayları sırasındaki Sosyal Ağ kullanımınıdır.

Bilgi Toplumu Strateji ve Eylem Planının temel hedefi, emek yoğun bir ekonomiyi ve kırsal ağırlıklı bir toplumu, bilgi yoğun bir ekonomi ve toplumsal yapıya dönüştürmek olmalıdır. Farklı disiplinlerden uzmanları barındıran, esnek, bağımsız, inisiyatif alabilen, yönetimi temel alan bir yapı gerekir. Türkiye'yi Bilgi Toplumuna taşıyacak kadroları yetiştirmeye yönelik çalışan bir programımız ve politikamız yok, ve var olan kadroları kamuda tutacak insan kaynakları politikamız sorunlu. Serbestleşme mevzuat olarak tamam ama, pratikte ağır aksak ilerliyor; istatistikler fiili tekelin devam ettiğini gösteriyor. Bir başka deyişle bilişim ve internet sektöründe tam rekabetin olduğunu söylemek zor.

Dünya Çocuklara Programlama Öğretmeye Çalışıyor

Ülkemizde Bilişim insan gücünde ciddi sorunlar var; en başta vizyon ve plan eksikliği öne çıkıyor. Okullarda bilişim eğitimini sorunlu. İlk 12 yılı düşünürsek, temel bilişim eğitimi seçmeli ve medya okuryazarlığı de seçmeli halde idi. Şimdi Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi kararı verildi. ACM lise fen kolunda bir öğrencinin 6 bilgisayar bilimi dersi almasını öneriyor; bu kültür derslerin ötesinde. Öğrencilerimize, bilgisayar/bilgi okur yazarlığı dışında, etik, güvenlik, estetik ve temel programlama, ağ, veritabanı ve bilişim sistemleri kavramlarını öğretmeliyiz Dünya çocuklara programlama öğretmeye çalışıyor. Tim Benners-Lee politikacılar programalam öğretmek istiyor.

İnternette ve Sosyal Ağlardan Korkmayın, onları ciddiye Alın!

Bütün dünyada devletler, interneti zapturapt altına almak istiyorlar, ama kitleler daha açık bir toplum istiyorlar; saydamlık, hesap verilebilirlik, yönetime katılma, ve refahtan pay istiyorlar. Bunu kamu yönetiminden istedikleri kadar, tüm kurumlardan istiyorlar. Wikileaks'i dünya yurttaşlarının gerçekleri öğrenme, saydamlık talebi penceresinden bakmak gerekir. Snowdeni de aynı yönde yapılmış önemli bir katkı olarak görmek gerekir

İnternet, sosyal ağlarla, yeni medyayla, kitlesel projelerle, pek çok insanı tedirgin ediyor. İnternet yaşamın vazgeçilemez bir gerçeği oldu. Biz diyoruz ki, İnternet'den Korkmayalım! Onu öğrenelim! Olanaklarını ve olası risklerinin farkında olalım. İnterneti kendimizi geliştirmek, işimizi geliştirmek, daha iyi yapmak, daha iyi dünya vatandaşı olmak için kullanalım. Nasıl elektriği, telefonu kullanıyorsak, interneti de aynı ölçüde doğal kabul edelim. Kendimizi özgürleştirmek, yenilemek için kullanalım. Demokrasiyi geliştiren bir yurttaş olarak katkımızı göstermek için kullanalım, toplumsal katılım ve denetim için kullanalım.

Bu konferansta toplam 34 oturumda 8 Panel/Form, 13 seminer ve 10 bildiri ve 2 Çalıştay oturumu yapılacaktır. İnternetin, ticari, hukuksal, sosyal boyutlarını kapsayan 40 bildiri arasında İnternetin tüm boyutları hakkında bildiri bulmak mümkün. Eğitim seminerleri, hem bireysel kullanıcıya, hem kurumsal kullanıcıya, hem Yazılım Şirketlerine, yönelik, hem bilim adamına, hem programcıya hem de girişimceye yönelik olacaktır. Seminerlerin önemli kısmı Özgür yazılım etrafında olacaktır. Linux ve Özgür yazılımlar, İnternet üzerinde yayılmış 10 Milyon civarında gönüllünün ürettiği 1 Milyon civarında yazılımı kapsamaktadır. Özgür yazılım, bireyler, kurumlar ve ülkeler için tasarruf, istihdam, güvenlik ve rekabet açılarından önemlidir. Ülkemizin yazılım stratejisinin önemli bir parçası olmak gerekir. Özgür Yazılımın yansımaları olarak açık erişim, açık ders malzemeleri, açık bilim, açık kitap, açık biyoloji, creative commons, crowd sourcing, crowd funding, wikipedia gibi paylaşma ve katılım felsefeli projeler gelişmektedir.

Ülkemizdeki İnternet kullanıma yönelik, e-öğrenme, toplumsal yansımalar, e-tarım, e-ticaret konularında deneyim paylaşan bildirilerin yanında işin teknik boyutuna odaklanmış bildiriler de sunulacaktır. Bireysel/Siber güvenlik, Hukuk, Mobil, E-öğrenme, Sosyal Ağlar, Kent sistemleri, Bilgi Toplumu, Yönetişim, Demokrasi oturumları öne çıkmaktadır

ISOC-TR Kuruluyor

İnternetin Uluslararası yönetiminde önemli bir rol oynayan ABD Merkezli İnternet Derneği (Internet Society) ile benzeri çalışmalar yapacak Ankara merkezli İnternet Derneği tanıtımını da bu konferansta yapılacaktır.

Konferansa katılmak, yeni şeyler öğrenmek, yeni dostluklar, yeni ağlar oluşturmanın yanında, Türkiye İnternetine sahip çıkmak, yasaklara karşı tavır almak, katılımcı, saydam ve demokratik bir toplum oluşturma çabasına katkı vermek, “bu çorbadaki benim de bir tutam tuzum var “ demek için önemli.

Biz, İnterneti çok önemsiyoruz. Bu konferansları da genelde interneti, özelde Türkiye internetini tartışacak, toplumun gündemine koyacak, ve ülkemizin gelişmesine katkı verecek bir platform, ortak akıl için bir ortam olarak tutmaya çalışıyoruz, çalışacağız. İnternet konferansını, ülkenin Bilgi Toplumu ve e-devlet çabalarının gözden geçirileceği, geri besleme yapılacağı bir dost ortamı yapmak istiyoruz.

Bu hedefe ulaşmada bugüne kadar istediğimiz başarıyı elde edemedik ama bu davet bizim!

Katkı veren herkese tekrar teşekkür eder, başarılar dilerim.

İnet-tr YK Adına

Mustafa Akgül

27 Kasım 2014